

ÎNCHEIERE

01 februarie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului
Judecători

Iuliana Oprea
Valentina Clevadî, Mariana Pitic

examinînd cererea de revizuire depusă de către Întreprinderea de Stat pentru Silvicultură Chișinău,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată a Întreprinderii de Stat pentru Silvicultură Chișinău împotriva Guvernului Republicii Moldova, intervenient accesoriu Agenția „Moldsilva” cu privire la abrogarea pct. 1 din Hotărârea Guvernului RM nr. 244 din 02.04.2014 și cererea de chemare în judecată a Întreprinderii de Stat pentru Silvicultură Chișinău împotriva Agenției „Moldsilva” cu privire la anularea pct. 2 din ordinul nr. 115 din 30.04.2014 referitor la lichidarea întreprinderii cu reorganizarea ei prin fuziune (absorbție),

împotriva încheierii Curții Supreme de Justiție din 02 noiembrie 2016,

C O N S T A T Ă :

La 14.05.2014, Întreprinderea de Stat pentru Silvicultură Chișinău a înaintat cererea de chemare în judecată împotriva Guvernului Republicii Moldova, intervenient accesoriu Agenția „Moldsilva”, cu privire la abrogarea pct. 1 din Hotărârea Guvernului RM nr. 244 din 02.04.2014.

La 06.06.2014, Întreprinderea de Stat pentru Silvicultură Chișinău a înaintat cererea de chemare în judecată către Agenția „Moldsilva” cu privire la anularea pct. 2 din ordinul Agenției „Moldsilva” nr. 115 din 30.04.2014 referitor la lichidarea Întreprinderii de Stat pentru Silvicultură Chișinău în legătură cu reorganizarea ei prin fuziune (absorbție).

Prin încheierea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 19 martie 2015, acțiunile civile menționate au fost conexate într-o procedură pentru examinarea concomitentă.

În motivarea cererilor, reclamantul a indicat că pe 02.04.2014, Guvernul Republicii Moldova a adoptat Hotărârea nr. 244 cu privire la reorganizarea unor întreprinderi de stat, modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 150 din 02 martie 2010, publicată în Monitorul Oficial nr. 80-85 din 04.04.2014.

Astfel, a fost acceptată propunerea Agenției „Moldsilva” privind reorganizarea Institutului de Cercetări și Amenajări Silvice Chișinău în Întreprinderea silve-didactică „Institutul de Cercetări și Amenajări Silvice” prin fuziunea (absorbția) Întreprinderii pentru Silvicultura Chișinău. Consideră reclamantul că pct. 1 al Hotărârii Guvernului nr. 244 din 02.04.2014 a fost adoptat cu încălcarea legislației. Fuziunea persoanei juridice fiind o operațiune tehnico-juridică prin care două sau mai multe persoane juridice, în scopul concentrării capitalului și sporirii rentabilității activității, își unifică patrimoniul în unul singur. Absorbția are ca efect încetarea existenței persoanelor juridice absorbite și trecerea integrală a drepturilor și obligațiilor acestora la persoana absorbantă.

În conformitate cu prevederile pct. 8 lit. g) al Legii nr. 146 din 16.06.1994 cu privire la întreprinderea de stat și pct. 11 lit. g) al Regulamentului Consiliului de administrare al Întreprinderii de Stat pentru Silvicultură Chișinău, Consiliul de Administrație prezintă Fondatorului propuneri privind modificarea și completarea Statutului întreprinderii, reorganizarea sau lichidarea acesteia. În cadrul ședințelor Consiliului de Administrare un astfel de subiect însă nu a fost discutat. Colectivul întreprinderii nu a fost consultat și nici informat despre o posibilă reorganizare a întreprinderii prin fuzionare, aflând despre acest fapt împlinit din publicația în Monitorul Oficial din 04.04.2014. Menționează că în nota explicativă a Agenției „Moldsilva” la proiectul de Hotărâre a Guvernului ”Cu privire la modificarea și completarea HG nr. 150 din 02.03.2010” nu se menționează explicit care este motivația de absorbție a Întreprinderii pentru Silvicultură Chișinău de către Institutul de Cercetări și Amenajări Silvice, care are cu totul altă menire decât cea de producere. Hotărârea de fuziune se adoptă cu 2/3 din numărul total de voturi ale participanților adunării generale a membrilor fiecărei persoane juridice participante la fuziune. Astfel de măsuri nu au fost consultate, fapt confirmat prin adresarea Colectivului către Guvern.

De asemenea, menționează reclamantul că la 30.04.2014, Agenția „Moldsilva” a emis ordinul nr. 115 despre reorganizarea Întreprinderii de Stat „Institutul de Cercetări și Amenajări Silvice” în Întreprinderea silvo-didactică „Institutul de Cercetări și Amenajări Silvice” prin fuziune (absorbția) Întreprinderii pentru Silvicultură Chișinău, Întreprindere de Stat. Conform pct. 2 al ordinului susmenționat, se lichidează Întreprinderea pentru Silvicultură Chișinău, în legătură cu reorganizarea ei prin fuziune (absorbție).

Consideră că pct. 2 al ordinului nr. 115 din 30.04.2014 a fost adoptat cu încălcarea legislației. Lichidarea întreprinderii conduce la încetarea activității acesteia fără trecerea drepturilor și obligațiilor pe cale succesorală la o altă persoană. Hotărârea de lichidare a întreprinderii se adoptă de către fondator în legătură cu expirarea termenului pentru care a fost înființată sau cu atingerea scopurilor pentru care a fost înființată, în rezultatul analizei trimestriale, starea economico-financiară din sfera de activitate și conform anumitor indici.

Susține reclamantul că în nota explicativă a Agenției „Moldsilva” la proiectul

de Hotărâre a Guvernului ”Cu privire la modificarea și completarea HG nr. 150 din 02.02.2010”, nu se menționează explicit care este motivația de absorbție a Întreprinderii pentru Silvicultură Chișinău de către Institutul de Cercetări și Amenajări Silvice, care are cu totul altă menire decât cea de producere.

La 08.05.2014, întreprinderea a înaintat o cerere prealabilă Agenției „Moldsilva”, solicitând revocarea ordinului susmenționat și a informat Agenția despre suspendarea executării ordinului nr. 115 din 30.04.2014 în legătură cu depunerea cererii în judecată privind abrogarea pct. 1 din Hotărârea Guvernului nr. 244 din 02.02.2014.

Solicita reclamantul abrogarea pct. 1 din Hotărârea Guvernului nr. 244 din 02.04.2014 cu privire la reorganizarea unor întreprinderi de stat, modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 150 din 02 martie 2014, publicată în Monitorul Oficial nr. 80-85 din 04.04.2014, privind reorganizarea Institutului de Cercetări și Amenajări Silvice Chișinău în Întreprinderea silvo-didactică „Institutului de Cercetări și Amenajări Silvice” ca fiind adoptată ilegal și solicită abrogarea pct. 2 din Ordinul Moldsilva nr. 115 din 30.04.2014 despre lichidarea Întreprinderii pentru Silvicultură Chișinău, în legătură cu reorganizarea ei prin fuziune (absorbție), ca fiind emis ilegal.

Prin hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 21 ianuarie 2016, acțiunea înaintată a fost admisă integral, fiind dispusă anularea pct. 1 al Hotărârii Guvernului Republicii Moldova nr. 244 din 02.04.2014 „Cu privire la reorganizarea unor întreprinderi de stat, modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 150 din 02.03.2010 prin care a fost acceptată propunerea Agenției „Moldsilva” privind reorganizarea Institutului de Cercetări și Amenajări Silvice, prin fuziunea (absorbția) Întreprinderii pentru Silvicultură Chișinău. De asemenea a fost anulat pct. 2 din Ordinul Agenției „Moldsilva” nr. 115 din 30.04.2014 referitor la lichidarea Întreprinderii pentru Silvicultură Chișinău, în legătură cu reorganizarea ei prin fuziune (absorbție).

Pentru a hotărî astfel, instanța de fond a reținut aplicabile prevederile art. 69 alin. (1) Cod civil, art. 7 pct. 8 lit. g) din Legea privind întreprinderea de stat nr. 146 din 16.06.1994, pct. 11 lit. g) din Regulamentul Consiliului de Administrație al Întreprinderii de Stat pentru Silvicultură Chișinău, pct. 4 și 48 alin. (8) din Statutul Întreprinderii de Stat pentru Silvicultură Chișinău, concluzionând că la caz a fost încălcată procedura de reorganizare, lichidare a Întreprinderii de Stat pentru Silvicultură Chișinău.

La 15.02.2016, Guvernul Republicii Moldova și Agenția „Moldsilva” au depus cerere de apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând casarea integrală a hotărârii Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 21 ianuarie 2016 și pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii înaintate.

În motivarea apelului declarat, apelanții au invocat ilegalitatea hotărârii contestate, menționând că intimatul s-a adresat în instanța de judecată fără a respecta procedura prealabilă. Deși intimatul a înaintat cerere prealabilă cu nr. 1-

06/882 din 08 mai 2014, aceasta a fost adresată cu referire la revocarea ordinului nr. 115 din 30.04.2014, iar la cererea de chemare în judecată înaintată la 24.05.2014 procedura prealabilă nu a fost respectată.

Consideră eronată concluzia primei instanțe că în cadrul ședințelor Consiliului de Administrare al Întreprinderii pentru Silvicultură Chișinău nu a fost discutată chestiunea cu privire la reorganizarea sau lichidarea întreprinderii, or, probe justificative de către reclamant în acest sens nu au fost prezentate.

Relevă apelanții că eronat s-a stabilit că a fost încălcată procedura legală de lichidare a întreprinderii. De asemenea fiind eronată concluzia privind încălcarea art. 7 pct. 8 lit. g) din Legea nr. 146 din 16 iunie 1994 cu privire la întreprinderea de stat, deoarece aceasta stabilește că Consiliul de Administrare ar avea dreptul să prezinte fondatorului propuneri privind modificarea și completarea statutului întreprinderii, reorganizarea și lichidarea întreprinderii. Acordarea acestui drept Consiliului de Administrație nu prezumă faptul că Consiliul de Administrație este factorul de decizie (și mai ales, unicul) referitor la reorganizarea întreprinderii. Deci, consiliul poate propune fondatorului reorganizarea întreprinderii însă decizia aparține Fondatorului. În cazul în care fondatorul decide reorganizarea întreprinderii, acesta nu este obligat să consulte sub nici o formă Consiliul, or careva norme imperative în acest sens nu există.

Cât privește stipulațiile art. 69, 75 Cod civil, ele nu sunt aplicabile persoanelor juridice de drept public, or, după cum a menționat, reorganizarea întreprinderilor de stat este reglementată de Legea nr. 146 din 16 iunie 1994 cu privire la întreprinderea de stat.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 25 mai 2016, a fost admis apelul declarat de Agenția „Moldsilva”, casată hotărârea Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău din 21 ianuarie 2016 și emisă o hotărâre nouă prin care cererea de chemare în judecată înaintată de Întreprinderea de Stat pentru Silvicultură Chișinău împotriva Guvernului Republicii Moldova, intervenient accesoriu Agenția „Moldsilva”, cu privire la abrogarea pct. 1 din Hotărârea Guvernului RM nr. 244 din 02.04.2014 și cererea de chemare în judecată înaintată de Întreprinderea de Stat pentru Silvicultură Chișinău către Agenția „Moldsilva” cu privire la anularea pct. 2 din ordinul Agenției „Moldsilva” nr. 115 din 30.04.2014 referitor la lichidarea Întreprinderii de Stat pentru Silvicultură Chișinău în legătură cu reorganizarea ei prin fuziune (absorbție), au fost respinse ca fiind neîntemeiate.

Pentru a hotărî astfel, instanța de apel a reținut incidente speței prevederile art. 57, 58, 179 Cod civil, art. 2 și 14 al Legii privind întreprinderea de stat nr. 146 din 16.06.1994, pct. 33 și 65 al Statutului Întreprinderii de Stat pentru Silvicultură Chișinău, pct. 43 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea Agenției „Moldsilva”, statuând că este eronată concluzia primei instanțe privind încălcarea procedurii de reorganizare, lichidare a reclamantei, or, prevederile precitate impun concluzia asupra legalității actului normativ contestat ca fiind adoptat în

conformitate cu cadrul legislativ național fără a leza careva drepturi anumitor persoane.

Considerînd ilegală decizia instanței de apel, la 07.07.2016 și 26.08.2016, Întreprinderea de Stat pentru Silvicultură Chișinău a contestat-o cu recurs, solicitînd admiterea recursului, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 25 mai 2016 și menținerea hotărîrii Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 21 ianuarie 2016.

Prin încheierea Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție din 02 noiembrie 2016, recursul depus de către Întreprinderea de Stat pentru Silvicultură Chișinău a fost declarat inadmisibil.

Considerînd ilegală încheierea instanței de recurs, la 21 noiembrie 2016, Întreprinderea de Stat pentru Silvicultură Chișinău a depus cerere de revizuire împotriva încheierii Completului Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție din 02 noiembrie 2016, solicitînd admiterea acesteia, casarea încheierii supuse revizuirii cu emiterea unei hotărîri de admitere a acțiunii înaintate.

Din textul cererii de revizuire, înaintate la 21.11.2016, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, constată că revizuenta solicită revizuirea încheierii Curții Supreme de Justiție din 02 noiembrie 2016, dar nu invocă nici un temei de revizuire reglementat de art. 449 CPC.

Prin urmare, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, ajunge la concluzia că cererea de revizuire urmează să fie respinsă ca inadmisibilă din considerentele ce urmează.

În conformitate cu lit. a) alin. (1) art. 453 CPC al RM, după ce examinează cererea de revizuire, instanța poate emite încheierea de respingere a cererii de revizuire ca fiind inadmisibilă.

Revizuirea este posibilă doar în cazurile în care sunt invocate și sunt probate circumstanțe, fapte ori evenimente, prevăzute de lege ca temeiuri, care sunt esențiale pentru relațiile în litigiu și de natură să influențeze soluția adoptată.

Drept temeiuri pentru revizuirea unei hotărîri irevocabile, de către legislator sunt definite cele conținute în art. 449 CPC și ele sunt indicate exhaustiv.

Pornind de la aceste cerințe, Colegiul relevă că revizuirea unei hotărîri date de către instanță este posibilă doar în cazul în care solicitantul, după devenirea irevocabilă a hotărîrii, intră în posesia unui temei din cele prevăzute de art. 449 CPC. În același timp, acest temei trebuie să vizeze situația de fapt, care a fost obiectul examinării în instanța de fond, dat fiind că instanța de recurs verifică corectitudinea aplicării și interpretării de către prima instanță a normelor de drept material și procesual, în limitele materialelor din dosar și în limitele recursului declarat. Or, nu poate fi revizuită o hotărîre care elucidează o anumită situație de fapt, asupra căreia s-a pronunțat instanța de fond, prin prisma unui temei care caracterizează o altă situație.

La caz, revizuirea se limitează la expunerea cronologică a anumitor acțiuni ale instanțelor, legate de derularea cazului, invocându-se în acest sens nerespectarea normelor procesuale.

Colegiul reține că, pentru a redeschide procesul este necesar să fie invocate temeiurile prevăzute de art. 449 CPC, și prezentate circumstanțele sau faptele, existente obiectiv pentru declararea revizuirii, confirmate în fața instanței prin prezentarea unor probe concludente.

În speță, Colegiul conchide că revizuirea nu a probat nici într-un fel prezența vreunui temei de revizuire, or, afirmațiile Întreprinderii de Stat pentru Silvicultură Chișinău, expuse în cererea de revizuire, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 449 CPC.

Astfel, Colegiul constată că revizuirea nu a prezentat alte înscrisuri care să corespundă caracteristicilor cerute de norma de drept indicată.

În consecință, sub aspectul analizat, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, conchide că circumstanțele invocate de revizuire drept temei de revizuire, nu se încadrează în cele exhaustiv prevăzute la art. 449 CPC.

Prin cererea – obiectul prezentei ședințe, revizuirea nu a prezentat nici unul din temeiurile conținute în norma indicată.

Colegiul reiterează că, posibilitatea reinițierii procesului de judecată urmează să fie examinată în lumina Preambulului Convenției, care declară preeminența dreptului o parte a moștenirii comune a Statelor Contractante. Unul din aspectele fundamentale ale preeminenței dreptului este principiul securității raporturilor juridice, care cere, printre altele, ca atunci când instanțele judecătorești dau o apreciere finală unei chestiuni, constatarea lor să nu mai poată fi pusă în discuție (*Brumărescu v. Romania, Roșca v. Moldova*).

Securitatea raporturilor juridice presupune respectarea principiului *res judicata* (ibid., § 62), adică principiul caracterului irevocabil al hotărârilor judecătorești. Acest principiu cere ca nici o parte să nu aibă dreptul să solicite revizuirea unei hotărâri irevocabile și obligatorii, doar cu scopul de a obține o reexaminare și o nouă determinare a cauzei. Revizuirea nu trebuie considerată un apel camuflat, iar simpla existență a două opinii diferite cu privire la aceeași chestiune nu este un temei de reexaminare. O derogare de la acest principiu este justificată doar atunci când este necesară, datorită unor circumstanțe esențiale și convingătoare (*Roșca v. Moldova*, citată mai sus, § 25, *Popov nr. 2 vs. Moldova*). Din considerentele menționate Colegiul consideră că prezenta cerere de revizuire nu poate fi admisă.

Astfel, Colegiul conchide că cererea de revizuire urmează a fi respinsă ca inadmisibilă, or retractarea neîntemeiată a unei hotărâri judecătorești irevocabile produce efecte grave pentru părți, întrucât se încalcă principiul stabilității raporturilor juridice, fiindcă unul dintre elementele fundamentale ale preeminenței dreptului este principiul stabilității raporturilor juridice, care înseamnă, între altele,

că soluția definitivă a oricărui litigiu nu trebuie rediscutată fără motive legale. De aceea, legea (art. 449 CPC) admite revizuirea numai în cazuri strict determinate.

În baza celor expuse și în conformitate cu art. 449, 451-453 din Codul de procedură civilă al RM, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DISPUNE:

Se respinge ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire declarată de Întreprinderea de Stat pentru Silvicultură Chișinău, împotriva încheierii Curții Supreme de Justiție din 02 noiembrie 2016, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată a Întreprinderii de Stat pentru Silvicultură Chișinău împotriva Guvernului Republicii Moldova, intervenient accesoriu Agenția „Moldsilva” cu privire la abrogarea pct. 1 din Hotărârea Guvernului RM nr. 244 din 02.04.2014 și cererea de chemare în judecată a Întreprinderii de Stat pentru Silvicultură Chișinău împotriva Agenției „Moldsilva” cu privire la anularea pct. 2 din ordinul nr. 115 din 30.04.2014 referitor la lichidarea întreprinderii cu reorganizarea ei prin fuziune (absorbție).

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței

Iuliana Oprea

Judecătorii

Valentina Clevadî

Mariana Pitic